

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **JUDr. J. H.** bývajúcej v S., proti odporcovi **RNDr. R. H.**, bývajúcemu v S., o **rozvod manželstva**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8 C 170/2010, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Trnave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 23 NcC 51/2010 takto

r o z h o d o l :

1. Sudcovia Krajského súdu v Trnave JUDr. E. B., JUDr. A. J., JUDr. I. J., JUDr. M. K., JUDr. M. S., Mgr. V. Z., JUDr. T. B., JUDr. I. I., JUDr. Ľ. J., JUDr. J. K., JUDr. D. Š., JUDr. V. T., V. V., JUDr. D. W., JUDr. P. L., JUDr. Ľ. B. ml., JUDr. R. F., JUDr. M. U., JUDr. B. H. **s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 23 NcC 51/2010 (veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 8 C 170/2010).

2. Sudcovia Krajského súdu v Trnave JUDr. A. D., JUDr. M. K., JUDr. Ľ. S., Mgr. F. B., Mgr. D. Č., JUDr. K. S., JUDr. S. H., Mgr. J. M., JUDr. P. S., JUDr. K. B. **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 23 NcC 51/2010 (veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 8 C 170/2010).

O d ô v o d n e n i e :

V konaní o rozvod manželstva, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8 C 170/2010 oznámili sudcovia tohto okresného súdu, že sú u nich dané dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a podpredseda okresného súdu predložil spis na rozhodnutie podľa § 16 ods. 1 O. s. p. Krajskému súdu v Trnave ako nadriadenému súdu, kde je vec vedená pod sp. zn. 13 NcC 51/2010. Pretože podľa oznámenia sudcov Krajského súdu v Trnave (okrem Mgr. D. Č., JUDr. P. S., a JUDr. K. B.) sú u nich dané dôvody vylučujúce sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, bol spis krajským súdom

predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na posúdenie, či sudcovia Krajského súdu v Trnave sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Trnave (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybností o nezáujatosti sudcov krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o nezáujatosti. Účelom tohto ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezáujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska vylúčenia sudcu je právne významným vzťah sudcu buď k prejednávanej veci (o ktorý ide v prípade konkrétneho záujmu sudcu na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide medziiným napríklad v prípade priateľského, prípadne nepriateľského vzťahu sudcu k účastníkovi konania) alebo k zástupcovi účastníka konania (obdobného charakteru ako u účastníka konania).

Sudcu možno vylúčiť buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O.s.p.), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O.s.p.). Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyplýva povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezáujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K účastníkom konania je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca (v rámci prejednávania a rozhodovania konkrétneho sporu) zachovávať k veci, účastníkom konania a ich zástupcom vždy vecný, profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a príslušný odstup od veci,

od účastníkov konania a od všetkého, čo súvisí s prejednávaním vecí v súdnom konaní, je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva.

Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelených vecí len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu - napriek jeho vnútornému úsiliu a profesionálnej úrovni - bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezáujato a spravodlivo. Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať.

Nadriadený súd skúma nestrannosť sudcu z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho a objektívneho hľadiska; subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa ale musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Rozhodujúcim nie je to, ako sa nestrannosť sudcu iba niekomu (účastníkovi konania, ale aj samotnému sudcovi) subjektívne javí, ale to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne zakladať legitímne pochybnosti o nezáujatosti sudcu. Sama skutočnosť, že sudca sa iba subjektívne domnieva, že sú u neho dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá preto ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezáujatého rozhodovania. Obava z nedostatku nestrannosti sudcu sa musí totiž zakladať na objektívnych, dostatočne závažných (a preskúmateľných) skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno pritom chápať tak, že čokoľvek, čo vrhá aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Piersach v. Belgicko z 1. októbra 1982).

V prípade sudcov Krajského súdu v Trnave JUDr. A. D., JUDr. M. K., JUDr. Ľ. S., Mgr. F. B., JUDr. K. S., JUDr. S. H., Mgr. J. M., uvedených vo výroku 2/, ktorí nachádzali svoju subjektívnu zaujatosť v ich kolegiálnom, či bližšie nešpecifikovanom osobnom vzťahu k navrhovateľke JUDr. J. H. ako sudkyňi a bývalej kolegyne z OS Trnava, absentuje objektívny základ nimi konštatovanej zaujatosti, pretože vzájomné vzťahy medzi sudcami sú založené na profesionalite a kolegiálnosti. Ak rámec týchto vzájomných vzťahov neprekročí rámec profesionalnosti a kolegiálnosti, nemožno mať, bez ďalšieho, pochybnosti o ich

nezaujatosti. Takisto samotná skutočnosť, že navrhovateľku osobne poznajú, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, lebo sama osebe ešte nesvedčí o existencii vzťahu relevantného z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. Až v prípade, že by vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec výkonu funkcie sudcu a nadobudol charakter bližšieho osobného - priateľského vzťahu, pôjde o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti a teda išlo by o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Len tá skutočnosť, že určitá vec sa týka sudcu, ku ktorému majú iní sudcovia kolegiálny vzťah, nemôže založiť pomer predpokladaný ustanovením § 14 ods. 1 O.s.p..

Sudcovia Mgr. D. Č. , JUDr. P. S. a JUDr. K. B. , uviedli, že sa vo veci necítia byť zaujatí.

Sudcovia Krajského súdu v Trnave JUDr. E. B., JUDr. A. J., JUDr. I. J., JUDr. M. K., JUDr. M. S., Mgr. V. Z., JUDr. T. B., JUDr. I. I., JUDr. Ľ. J., JUDr. J. K., JUDr. D. Š., JUDr. V. T., V. V., JUDr. D. W., JUDr. P. L., JUDr. Ľ. B. ml., JUDr. R. F., JUDr. M. U., JUDr. B. H., uvedení vo výroku 1/, vo vyjadreniach k námietke zaujatosti svoj pomer k žalobcovi bližšie špecifikovali ako dlhodobo priateľský (blízky), majúci takú intenzitu, že presahuje rámec bežnej kolegiality pri plnení pracovných povinností a zasahuje aj do ich súkromného života (pravidelné priateľské stretnutia mimo pracovného času i za účasti rodinných príslušníkov, stretávanie sa pri rôznych akciách aj v súkromí, spoločné dovolenky a pod.). Iba uvedené okolnosti totiž zakladajú pochybnosť o nezaujatosti sudcov pre ich pomer k účastníkovi konania tak zo subjektívneho hľadiska, ako i z hľadiska objektívneho, a len tieto sú spôsobilé naplniť zákonné predpoklady pre vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto o týchto sudcoch rozhodol tak ako je uvedené vo výrokoch 1/,2/ tohto rozhodnutia.

O sudcoch Krajského súdu v Trnave JUDr. P. P. (t.č. na rodičovskej dovolenke), JUDr. M. J. a JUDr. L. S. (t.č. na sťaži na Najvyššom súde Slovenskej republiky), Najvyšší súd Slovenskej republiky nerozhodoval.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. februára 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta